

Bilimin piddetinden uzak durmamız gerek.

Dr. Vandana Shiva

Çev. Pelin Doğan Bilim ve teknolojinin hayatlarımızı iyileştirmek için olduğu varsayılır. Böyle olduğu halde, bilgi birikiminin üretiminin baskın gelenekleri ve teknolojik gelişmeler, insana ve diğer türlere karşı piddetin ana kaynağı haline gelmeye başlamıştır. Piddet, bilgilerin organize edildiği metaforların (benzetmelerin) içine yerleşmiştir. Genetik mühendisliği araçları “silahları”dır. Bitkiler ve böcekler “Roundup”, “Avenge”, “Squadron” ve “Prowl” tarafından imha edilecek düpmanlardır*. Papatya hastalığı gibi geçici enfeksiyonlar bile “korkunç musibet”, “canavar”, “seri katil” hatta “babyboş yarıtıcı” olarak algılanıyor. Baskın bilgi sistemlerimiz içindeki piddet, bağımsız ve canlı olan her şeye duyulan korkudan ortaya çıkar. Doğa ve insan üzerine düpman biçimlerinin olası sonuçlarının bilinçsizliğinden ortaya çıkar. Ve alternatiflerin – alternatif bilme biçimlerinin ve diğer bilgi sahiplerinin- göz ardı edilmesiyle güçlenir.

Özerk olmanın özgürlüğünden, kontrol ve idarenin ötesinde kendi kendini organize eden sistemlerden doğan korku, ve alternatif farkında olmayıp, İngiltere’nin çiftlik hayvanlarına açtığı savaş tepvik etmiştir, ki bu savaşta 3 milyondan fazla hayvan ölmeyen ve iyileştirilebilir olan enfeksiyonu kırsal alandan temizlemek için geniş çaplı bir askeri operasyonla şehir dışında vurulmuş ve/veya itlaf edildi. Memleketim olan Garhwal’nin dağ köylerinde papatya hastalığına (fmd) “khurpaka” denir. Ormanlarımız ve çiftliklerimizdeki bitki çeşitliliği sayesinde -Bhojpatra bitkisinin kabuğundan elde edilen macun, karabuday kök macunu ve peftalinin taze yapraklarıyla- tedavi edilir. Hastalık ve enfeksiyonlar insan, bitki ve hayvan yapamının bir parçasıdır. Hastalığa tolerans göstermemek hayata tolerans göstermemeyi doğurur. Bu da milyonlarca çiftlik hayvanının sanrısız bir hastalığıyla dünyaya arayışı içinde ölümüne sebep olabilir. Hala daha, teknoloji ve ticaret sistemlerimiz hastalıkları yaratıyor ve yaygınlaştırıyor. Küreselleşme, papatya hastalığının hızla ve geniş alanlara yayılmasının sebeplerinden biri olarak belirlendi. Ayrıca, sığır yemi hastalığına üzere hastalıklı ve enfekte ineklerin kullanılmasındaki süper yaratıcı fikir, deli dana hastalığının da kökeni olarak belirlendi. Yavaş yavaş otçuldu, etçil değil. Onları etle beslemek piddettir. Onları “bilimsel yem” adı altında hastalıklı etlerle beslemek ik piddettir ki bu piddet besin zincirinde zincirleme bir reaksiyonun tetikleyicisi olmuş ve insanları da etkilemiştir.

“İyileştirilmiş yem” ve “iyileştirilmiş tohum” söylenene göre teknolojik mucizelerdir. Melez tohumlar çok yüksek kâr vaadiyle birlikte gelen “büyük teknolojik buluşlar”dır. Ama saklanamazlar ve zararlılara karşı korunmasızdırlar. Melez tohumların küreselleşme nedeniyle Hindistan’ya doldurmasıyla beraber, çiftçiler tarım ilacı ve tohum satın alamadıkları için borç almak zorunda kalmıştır. Melez mahsulü sulamak için derin kuyular kazmak zorunda kalmışlardır. Melez pamuk tohumları Hindistan’a girdiğinden beri tarım ilacı kullanımını %2000 arttı. Bir iki yıl içinde, çiftçiler borca battı ve borç batağına sürükleyen tarım ilaçlarının içerek intihar etmeye başladılar. Teknolojik bir mucize, bir insanlık felaketine yol açtı. Tahmine göre Hindistan’da 200.000 çiftçi intihar etti. Nasıl olursa bu insanlık felaketi müpterek bir fırsata dönüştü. Küçük kâdara kadar hızlı yok oldularsa, kimyasallara, genetik mühendisliğine ve makineleşmeye bağımlılık da o kadar arttı. Bir ekolojik tahribat tarım üzerinde kolektif bir kontrol fırsatı haline nasıl geldiği, Kanadalı bir çiftçi olan Percy Schmeiser örneğinde açıkça görülebiliyor. 50 yıldır koruduğu ve sakladığı tohumlardan kanola** üretiyordu. 1997’de Monsanto’nun “Roundup Ready Canola’ı***-Roundup Hazır Kanola isimli tohumu- bölgeye geldi. Percy’nin kanola üretimine bulaştı. Monsanto, Percy’nin arazilerinden gizlice kanola örnekleri toplamak için Robinson Investigation (Robinson Soruşturma bürosu)’ya tuttu. Toplanan örneklerle göre de, Monsanto Percy’ye genlerini çalmaktan dava açtı. 29 Mart 2001’de Hâkim Andrew Mackay genlerin Percy’nin arazisine nasıl geldiğinin önemi olmadığına karar verdi: Percy Monsanto’nun 1.313.830 numaralı patentini ihlal etmişti. Genetik kirlenme vasiyetiyle Percy’nin arazilerine gelen polen ve tohumlar, Percy’nin çalma tebebbüsü olarak kabul edildi. Böylece Percy’nin mülkiyet hakkı korunmazken Monsanto’nun tohum ve genlerle ilgili fikri mülkiyet hakkı “kutsal” sayıldı.

Çevresel kanun ve düzenlemelerde, “Polluter Pays Principle” (Kirlenen Öder Prensibi-PPP) kuralı vardır. Ancak, Mackay’nin Percy’ye karşı Monsanto davasındaki kararına göre, mahkeme kirlenene para ödenmesi gerektiği sonucuna vardı. Kirliliği yama böylece genetik endüstrisinin ürünler ve çiftliklerin mülkiyet ve kontrolünü devralmada en son silah haline geldi. “Precautionary Principle” (ihtiyatlılık ilkesi), ekolojik güvenliğin kalbinde yer alır. Bu tedbir göre diğer emniyetin kanıtı yoksa biz dikkatli denemekten daha önce ekstre önlemler almalyız. Bu sebeple, tüketim grupları, çevresel organizasyonlar ve çiftçi dernekleri, genetik mühendisliğin ticarileşmesinin dondurulması çağrısı yapmaktadır. Yhtiyatlılık ilkesi ayrıca alternatiflerin arayışı ve desteklenmesi çağrısını da yapar. Ama hala, genetik mühendisliği endüstrisi, daha güvenli ve dayanıklı alternatifler varken, test edilmemiş ürünleri piyasaya sürmek için acele etmektedir. Yüzlerce A vitamini kaynağı doğanın kendi biyolojik çeşitliliğinde mevcuttur, kadın çiftçiler tarafından yüzyıllarca seçilmiş ve iyileştirilmiştir. Dhania (kızıl tohumu), fenugreek (çemen), drumstick (yaban turpu), amaranth (horozibidi), mango, papaya, balkabağı vitamin bakımından zengin bitkilerin bazılarıdır. Ancak bu bitkiler, “altın pirinç” A vitamini yetersizliğinin çözümü olarak projelendirenler tarafından görülmüyor. Diğer “altın pirinç” e ve bilim adamlarına harcanan para, meyve ve sebzelerin serbest döllenen tohumlarının dağıtımını için çiftçilere harcansaydı, sadece A vitamini yetersizliğinden ve anemiden kurtulmuş olmazdı, aynı zamanda biyolojik çeşitlilik erozyonunu ve beraberinde getirdiği kuraklık, çölleşme, zararlılar ve hastalıklar gibi ekolojik problemleri de tersine çevirmiş olurduk. Syngenta ve Monsanto, pirinç genomlarının haritasını çıkarmada ve patentini almada acele ediyorlar. Diğer başarısızlar, bin yıllardır Asya’nin çiftçileri tarafından ortaklaşa yetiştirilmiş ve geliştirilmiş 200.000 pirinç çeşidi ilk pirinç ve genlerini satın alırlardı. Onlara göre pirinç buluşları biyolojik çeşitliliğin ve yapım formlarının bütünlüğüne karşı piddet dünyaya ülkelerinin bilgi birikimine karşı uygulanan bir piddettir. Bu çağrılar, piddetten kaçınma, ahimsa****, zarar vermeme kalbinde yatar. Bilim ve teknolojiye ahimsa, hayatların baskınlığını koruma ve ona saygı duymayı gerektirir; farklı bilgi sistemlerinin – yine kendi terimleriyle- tanınması, anlaşılmasına çalışılması ve onlara saygı duyulmasını içerir.

Biyolojik çeşitlilikte duyulan saygı, dünyada yapmanın sürdürülebilirliğini sağlayan üretim sistemlerinde bir deşiplik ve tedbir gerektirir. Onu bastırmaya çalışmaz- toprak organizmalarının, su sistemlerinin, bitki ve hayvan çeşitliliğinin varlığını- Piddetsiz tarım arılabilecek kelebeklere, toprak solucanlarına zarar vermez. Ayrıca, su ve enerji harcayan, pahalı ve zararlı kimyasallara ihtiyaç duyan,

yaşamın bereketini mahveden endüstriyel mono-kültürlerin üretkenliklerini yanlış beyanda bulunarak anlatmaz. Bilgiye yönelik bir genetik mühendisliğin yalancı verimliliğinin içine iplenmiştir. Olumsuz ekonomi, büyüme adı altında; kıtlık kültürü bereket adı korumaya alınmıştır. Bir tahrip sistemi de yaratıcılık adı altında korunmaktadır. Başka bir biddet de çiftçileri suçlamaya yönelik polis-devletlerine dönüştüren tekellerce haklar üzerinden dayatılıyor. Tohumların korumasını ve paylaşımını kutlayan tepvik tarımda nefkat ve itina etme hareketine ihtiyacımız var. İşte bu yüzden, Ekim 2001 itibarıyla İngiltere'deki Schumaer College ile birlikte Dünya Vatandaşı için Eğitim derslerine başlayacağız Bija Vidyapeeth'e (Tohum Okulu) başladım. çev. notları: * Roundup – toplamak, Avenge – intikam, Squadron – bölük, Prowl – sinsi dolabmak. Bu dört isim aslında dünya üzerinde tarım ilaçları ve kimyasallar üreten şirketlerin veya bu kimyasal ürünlerin isimleridir. **Kanola (Brassica napus), kolzanın ıslahı sonucu elde edilmiş, erüsik asit ve glukosinolat ihtiva etmeyen bir çeşit bitki türüdür. Bu çeşit ilk önce Kanada'da geliştirilmesinden dolayı ona İngilizce “Canadian Oil Low Acid” (asitli Kanada yağı) sözcüklerinden türeme, “canola” adı verilmiştir. (<http://tr.wikipedia.org/wiki/Kanola>) ***Bu ‘Roundup Ready Canola’ daha önce bahsedilen ‘Round up’ la aynıdır. Monsanto adlı Amerikalı şirkete aittir.

**** Ahimsa - doğu dinlerinin ideali, biddetsizlik. kişinin kendini, diğerlerine gereksiz zarar vermekten sakındırması , aynı zamanda kendi varlığını saflaştırma çabası. (<http://sozluk.sourtimes.org/show.asp?t=ahimsa>)(Vandana Shiva bir fizikçi ve “Monoculture of the Mind” (Zihnin Mono-kültürü) adlı kitabın yazarı) 6 Haziran 2008 |yepilgazete